

Tabel 6: Relatieve intensiteiten van de ionen per component^(*)

Aroma / Interne standaard (volgorde van elueren uit analytische kolom ⁽⁺⁾)	Ion 1 (m/z)	Ion 2 (m/z)	Ion 3 (m/z)	Rel. intens. 1 (ion 2/ion 1)	Rel. intens. 2 (ion 3/ion 1)	Rel. intens. 3 (ion 3/ion 2)
benzeen (1)	78	51	77	0,21	0,15	0,73
isopropenylbenzeen (13)	118	117	103	0,75	0,46	0,62
isopropylbenzeen (7)	105	120	77	0,25	0,13	0,52
styreen (11)	104	103	78	0,41	0,32	0,78
tolueen (2)	91	92	65	0,73	0,14	0,19
1,2,3-trimethylbenzeen (14)	105	120	77	0,47	0,17	0,26
1,3,5-trimethylbenzeen (10)	105	120	119	0,64	0,15	0,24
1,2,4-trimethylbenzeen (12)	105	120	119	0,56	0,17	0,30
o-xyleen (8)	91	106	105	0,40	0,17	0,44
m-xyleen (6)	91	106	105	0,65	0,29	0,44
p-xyleen (5)	91	106	105	0,37	0,20	0,53
chloorbenzeen (9)	112	77	114	0,63	0,33	0,52
ethylbenzeen (3)	91	106	51	0,32	0,13	0,40

(*) bron: MS NBS bibliotheek

(+) DB-Wax capillaire GC-kolom, in de praktijk worden de (relatieve) retentietijden van de componenten en de relatieve intensiteiten van de ionen experimenteel bepaald. Hiertoe worden calibratiestandaarden in analysereeksen met onbekende extractie-oplossingen geplaatst. Monsters en standaardoplossingen worden in identieke omstandigheden geanalyseerd.

4.7 KWANTITATIEVE BEPALING

Indien gebruik wordt gemaakt van de interne standaardmethode, wordt de kwantitatieve bepaling uitgevoerd op basis van de geïntegreerde piekoppervlakken van het meest intense ion van de component dat interferentievrij is en een interferentievrij ion van de inwendige standaard.

In Tabel 7 zijn de relatieve responsfactoren van de respectievelijke aromaten weergegeven in functie van de concentratie (lineariteit).

Tabel 7: Relatieve responsfactoren i.f.v. de concentratie

Component	Relatieve responsfactoren					
	±0,1 x EGW	±0,5 x EGW	±1 x EGW	±2 x EGW	±3 x EGW	gemiddelde
benzeen	1,29	1,30	1,27	1,26	1,21	1,27 ± 0,04
m-xyleen	1,05	1,06	1,00	1,02	0,97	1,02 ± 0,04
styreen	0,81	0,83	0,81	0,82	0,78	0,81 ± 0,03
ethylbenzeen	1,37	1,37	1,31	1,32	1,24	1,32 ± 0,05
1,2,3-TMB	0,89	0,89	0,88	0,89	0,88	0,89 ± 0,01
chloorbenzeen	0,82	0,81	0,78	0,79	0,74	0,79 ± 0,04
cumeen	1,28	1,28	1,23	1,24	1,19	1,24 ± 0,04
o-xyleen	1,08	1,08	1,02	1,05	0,99	1,04 ± 0,04
1,3,5-TMB	1,02	1,04	1,01	1,04	0,97	1,02 ± 0,03
1,2,4-TMB	1,04	1,07	1,04	1,06	1,01	1,04 ± 0,03
p-xyleen	1,05	1,06	1,00	1,03	0,97	1,02 ± 0,04
tolueen	1,16	1,16	1,09	1,11	1,05	1,11 ± 0,05
isopropenylbenzeen	0,66	0,67	0,68	0,65	0,68	0,67 ± 0,02

Opmerkingen:

- de relatieve responsfactoren in Tabel 7 zijn berekend met de respons van het meest intense ion van de component (zie Tabel 6) en van de inwendige standaard;
- relatieve responsfactoren zijn toestelafhankelijk.
- Alternatief kan er ook een kwantificatie uitgevoerd worden met behulp van lineaire regressie zoals beschreven in [CEN/TS 13649](#).
- Indien de bepaling wordt uitgevoerd met een niet component specifieke detector, gebeurt de bepaling aan de hand van de retentietijd en op basis van de oppervlakte van de desbetreffende chromatografische piek.

Het alsoz bekomen resultaat wordt gecorrigeerd voor het desorptierendement.

5 BEREKENINGEN

5.1 KALIBRATIE MET RELATIEVE RESPONSFACTOREN

Als volgens de interne standaardmethode gewerkt wordt kan de kalibratie uitgevoerd worden aan de hand van relatieve responsfactoren (RRF).

$$RRF_x = \frac{A_x}{C_x} \cdot \frac{C_{IS}}{A_{IS}}$$

- met RRF_x : relatieve responsfactor aromaats x
 A_x : piekoppervlakte 1^e, 2^e of 3^e ion (m/z) van de aromaats x
 C_x : concentratie aromaats x in de standaardoplossing (µg/g)
 C_{IS} : concentratie inwendige standaard in de standaardoplossing (µg/g)
 A_{IS} : piekoppervlakte 1^e, 2^e of 3^e ion (m/z) van de inwendige standaard

Hoeveelheid aromatische koolwaterstof op actieve kool:

$$m_x = \frac{1}{RRF_x} \cdot \frac{A_x}{A_{IS}} \cdot \frac{m_{IS}}{D.E._x} \cdot 100$$

met	m_x	:	massa component x op actieve kool (μg)
	A_x	:	piekoppervlakte 1 ^e , 2 ^e of 3 ^e ion (m/z) van de component x
	m_{IS}	:	massa inwendige standaard in de standaardoplossing (μg)
	A_{IS}	:	piekoppervlakte 1 ^e , 2 ^e of 3 ^e ion (m/z) van de inwendige standaard
	$D.E._x$	:	desorptie - efficiëntie (%) aromaat x
	RRF_x	:	relatieve responsfactor aromaat x

5.2 KALIBRATIE MET KALIBRATIERECHTEN

In dit geval worden aan het begin van de analysereeks minimaal 5 kalibratie - oplossingen geanalyseerd met concentraties verspreid over het lineair gebied. De kalibratie moet uitgevoerd worden met lineaire regressie:

$$A_x = f_x \cdot m_x + b_x$$

met	A_x	:	piekoppervlakte 1 ^e , 2 ^e of 3 ^e ion (m/z) van de component x
	m_x	:	massa van de aromaat x in het geïnjecteerde extract
	f_x	:	richtingscoëfficiënt van de kalibratierechte
	b_x	:	intercept van de kalibratierechte

De massa van specifieke componenten in het staal kan dan bepaald worden aan de hand van de kalibratierechte. De zo bekomen massa dient nog wel gecorrigeerd te worden voor de desorptie - efficiëntie.

5.3 GEMETEN CONCENTRATIE IN EMISSIE

$$C_x = \frac{m_x}{V} \cdot \frac{1013,25}{p} \cdot \frac{T}{273,15} \cdot k$$

met	C_x	:	concentratie component x in emissie (matrix lucht) (mg/Nm^3)
	m_x	:	massa component x op actieve kool (μg)
	V	:	monstervolume (l) (bij p en T)
	p	:	druk gemeten bij monstername (mbar)
	T	:	temperatuur gemeten bij monstername ($^{\circ}\text{K}$)
	k	:	correctiefactor voor het vochtgehalte

Opmerking: normaalcondities zijn gerefereerd naar 1013,25 mbar; 273,15 $^{\circ}\text{K}$; droog gas. Indien de bemonsterde gastroom droog was bij de bepaling van het volume (V); is de correctiefactor (k) gelijk aan 1.

6 REFERENTIES

Bilsen, I, De Fré, R. en Wevers, M., VITO (1996), Ontwikkeling van meetmethodieken voor de kwantificatie van vluchtige organische stoffen, p. 96-101.

CEN/TS 13649: 2014, Stationary source emissions - Determination of the mass concentration of individual gaseous organic compounds - Sorptive sampling method followed by solvent extraction or thermal desorption

Compendium voor de monsterneming, meting en analyse van lucht (LUC, LUC/0/005, Essentiële kwaliteitsvereisten voor emissiemetingen, <http://www.emis.vito.be/lne-erkenningen-lucht>

Compendium voor de monsterneming, meting en analyse van lucht (LUC), LUC/IV/000, Bemonstering van individuele vluchtige organische stoffen in een gasstroom, <http://www.emis.vito.be/lne-erkenningen-lucht>

Compendium voor monsterneming en analyse in het kader van het Materialendecreet en Bodemdecreet (CMA), CMA/6/A, Prestatiekenmerken, <http://www.emis.vito.be/referentielabo-ovam>

Compendium voor monsterneming en analyse in het kader van het Materialendecreet en Bodemdecreet (CMA), CMA/6/B, Meetonzekerheid, <http://www.emis.vito.be/referentielabo-ovam>

EPA, Emission measurement technical information center, Method 18: Measurement of Gaseous Organic Compound Emissions by Gas Chromatography [...].

Goelen, E., Lambrechts, M., Geyskens, F. en Rymen, T., VITO (April 1991), Een nieuwe techniek en vernieuwde infrastructuur voor het genereren en bemonsteren van werkplaatsatmosferen.